

בגיליון השבוע

דבר המערכת // חסד בשיטת 'דמיון מודרך' עולם חסד יבנה // צפת בראי האברכים
תורת חסד // מה מניע את הפחד תשועה ברוב יועץ // אל תעצרו את הגמ"חים!

דבר המערכת

לצאת ממאסר ה'כאן ועכשיו'

הגאון החסיד רבי גדיל אייזנר זצ"ל, היה מחנך דגול אשר כיהן כמשגיח בישיבת חידושי הרי"ם בתל אביב. הוא שרד את מאורעות השואה האיומה, והקים לאחר מכן עולה של תורה והשפיע על דורות של תלמידים.

כאשר היה במחנות, היווה סוג של מוקד כוח וחוסן נפשי לדיירי הבלוק המעונים שהיו עמו. בלילות וברגעים ריקים, כאשר היו חבריו לצריף יושבים חסרי כח ותקווה, מותשים גופנית ונפשית, רעבים וצמאים, חולים, מנוגעים, ורבים מהם אף מכונים בשפה המקומית 'מוזלמנים', ומוחס לא הצליח להרהר דבר מעבר לפיסת הלחם הבאה, היה רבי גדיל מעודד את רוחם, ומזכיר להם ימים מקדם. הוא היה מביא אליהם ניחוחות קסומים מהשטעיטל ומהקלויז, מהטיש ומהימים הנוראים... הוא היה מנסה לעורר בהם את המחשבה על העולם שמעבר לצריף ולקאפו, היה מדבר

המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

פתחנו בפרק הקודם בשאלה, מדוע קיבלו יוכבד ומרים שכר כה מופלג על זה שלא הרגו את הזכרים, והרי כמעט לאף אדם אין נסיון שלא לרצוח, על אחת כמה וכמה כשמדובר בנשים גדולות כל כך. ועוד, שבנקל חמקו מצוויו של פרעה, ועל כן החידוש שבעמידתן בניסיון שכזה אינו מובן.

כדי להשיב על הקושיא, הבאנו בפרק הקודם את המעשה על הבית הלוי שהתעלף, כשראה שכמעט הכשיר מקוה פסול.

מדוע פחד הסטייפלער

מעשה דומה מסופר על מרן הסטייפלער זצ"ל. כידוע, בביתו לא היה חשמל בשבת, אלא האירו את החדר על ידי לוקס שמאיר בצורה מוגבלת. וכידוע, זבובים נמשכים לאור, ובליל שבת, כשישב הסטייפלער על יד הלוקס עם כוס תה, נפל זבוב לתוך הכוס. כשרצה לברך על הכוס, העיר לו אחד מנכדיו, שיש זבוב בתוך הכוס. הסטייפלער הרחיק מיד את הכוס מפיו והודה נרגשות לנכד שהצילו.

בשבת בבוקר, ניגש שוב הסטייפלער לנכד ואמר לו: "דע לך, שלא הצלחתי לעצום עין במשך כל הלילה, מרוב פחד על כך שכמעט ועברתי על האיסור החמור של אכילת מאכלות אסורות".

ויש להתבונן, מדוע פחד כל כך הסטייפלער, הרי לכאורה הוא היה צריך לשמוח מאד ולומר על עצמו 'רגלי חסידיו ישמורו', שהקב"ה שמר עליו שהוא ניצל מהחטא.

פחד ויראה מקורם ברגש העמוק והפנימי ולא בידיעה השכלית

אדם היושב בכסא, ונודע לו לפתע שיש מטען חבלה תחת הכסא, אלא שהמטען לא התפוצץ בחסדי שמים, אף אחד לא יתפלא אם אותו אדם מתעלף על מקומו, מרוב בהלה. משום שהפחד שיש לאדם מהתפוצצות מטען חבלה, מספיק חזק כדי שהוא יתעלף מעצם הימצאותו של מטען שכזה בקרבתו.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל

Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com | או בפקס 02-6428158

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן | עיצוב גרפי: ר.ק. | לפניית לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

על ליבם דברי חיזוק וטללי תחיה ויוורטלאך' יהודיים מחיי העיירה מקדם.

יום אחד, בראותו את ידידיו שפופים, כבויי חיים ומיואשים, אחר שכמה וכמה מבני הצריף מתו בלא כח, פנה אליהם והחל מתאר בלשונו הציורית: מה יקרה לאחר המלחמה.

הוא תיאר באוזניהם, איך יהודי דשן ושבע, מתיישב לאחר הארוחה על הכורסה בפינת הקריאה, ופותח את הספר שמספר את סיפורם הנוכחי. הוא יקרא אז על מה שמתרחש כאן ועכשיו: על המציאות הנוראה בה נוכח המוות בחייהם כדבר שבשיגרה, על איך שהם צמוקים עד שהעצמות דבוקות לעורם ובולטות דרך הבגדים המטולאים, כיצד הם יושבים כך, עטויי פיג'מות דקות ומכונמות, מבליים בכפור הבלתי נסבל הזה, והם מוכים ומושפלים בוקר צהריים וערב, על ידי מצוחצחי מדים מרושעים וצמאי דם. האיש הקורא - תיאר ר' גד'ל - יגנח בעצב, ודמעות יתגלגלו על לחיו, עד שכבר לא יסבול יותר, ולא יוכל להמשיך לקרוא על הזוועות.

כך, בגאונותו, פקח את עיניהם אל המעֵבֵר. כך עודד את רוחם השפופה של ידידיו. הוא גרם להם להבין, ולו לרגע, שהמצב הזה לא יישאר כך לנצח. שיבוא יום והכל יהיה מאחוריהם. ואין דבר מעודד מזה, ידע ר' גד'ל בגדלותו, שכן, קל הרבה יותר להתמודד, כשיודעים שיש תכלית, ויש שורה תחתונה, והרגע הנוכחי, על כל הקושי והסבל הגלום בו - איננו חזות הכל.

משה רבינו יורד אל בני ישראל המשועבדים במצרים, ומגולל בפניהם את תכניתו המופלאה של הבורא. הוא מוסר להם שאדון העולם שבחר בהם - לא שכח אותם כאן בעמק הבכא, וכי הוא

ובאותה מידה ממש, מבחינת הבית הלוי והסטייפלער, מכשול ברוחניות מפחיד ומבהיל, גם כשנתפס עוד בטרם הספיק להכשיל ולהזיק. ממש כמו מטען חבלה.

ניתן להבין ממעשים אלו, שהחילוק העצום בין ירא שמים למי שאינו ירא, הוא לא בידיעה, אלא בהרגשה. כי כל אדם שמאבד את העשתונות, מה שמוביל אותו זה הפחד העמוק שלו. ואז ניתן לראות ממה הוא מפחד.

הבית הלוי והסטייפלער נבהלו, כי הם הרגישו שהם עמדו לפני בליעת רעל, ההרגש שלהם לא הוחלש ע"י ההרגל, והיראת שמים שלהם היא זו שהובילה אותם באותם רגעים של פחד.

וזו גם הסיבה לאותו שכר עצום שקיבלו יוכבד ומרים. אם היתה שם שאלה איך מתמודדים עם פרעה, אולי היה ניתן למצוא עצות, היה אפשר לשבת עם עמרם שהיה גדול הדור, ולחפש היתרים. מסתמא היו מוצאים פתרונות. אבל הפחד שלהן מחטא היה כל כך גדול, שהן לא חיפשו שום היתר. היה ברור להן שלעבור על דבר ה' מפחיד יותר מלעבור על דבר פרעה.

ועל יראת שמים כזו מגיע שכר גדול כל כך.

■ בפרק הבא בע"ה, נעמיק עוד באופן הנכון לקניית דרכי היראה.

ניתן גם להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע. מספר הטלפון: 2 > 1 > 1174-314-077

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

השבוע הבמה נתונה לבשורת הדיור בקהילה התורנית בצפת - חלק ד'

צפת שלא הכרתם

השבוע, לסיום הסקירה על 'עיר החכמים' צפת, אנו מפרסמים מספר מכתבים שקיבלנו מתלמידי חכמים תושבי המקום.

הרב יוסף צבי רוזנטל, יליד ים

אני ירושלמי במקור ואשתי בני ברקית. למדתי ב'תורה בתפארתה'. התחתנתי לפני כשנתיים, והתגוררתי ביחידת דיור קטנה בבני ברק, למשך שנה וחצי. שילמתי על 25 מ"ר 3,000 ש"ח. המצב היה בלתי נסבל! נכנסתי 'פנימה אל הקודש' אל חדרו של מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, ושטחתי בפניו את מצוקתי. סיפרתי לו שאין לי אפשרות לגור או לקנות דירה בב"ב, ולהפתעתי הוא הורני לעבור לצפת.

ואכן, בברכתו עברתי לצפת, שם ניתן לקנות דירה בנקל. בתחילה, שכרתי דירת שלשה חדרים פלוס ארבעים מטר מרפסת עם נוף לכינרת ולהרי מירון, בסכום של כ-1500 שקלים בלבד! וכיום אני גר בדירה משלי בצפת העיר הקסומה, שמשלבת בתוכה את כל הדברים הנצרכים לאברך שרוצה לשבת וללמוד בראש שקט ורגוע מצד אחד, ומצד שני בלי להתפשר על חיי קהילה שיש בהם הכל, אבל באמת הכל. ממליצים בחום.

הרב דוד אדלר, יליד ב"ב

אני בני ברק במקור, ואשתי מבית שמש. כששואלים אותי, איך הגעתי לצפת, אני משיב: 'ואיך זה שאתם לא מגיעים לצפת?!'...

היתה לי דירה ברמב"ש ג', 3 חדרים ומשכנתאות לרוב. הלחץ של ערי המרכז לא מדבר אלי, ולא אגזים אם אומר כי אני סולד ממנו! יחד עם רעייתי שתחי', בחנתי את האפשרויות בערי הפריפריה, כשתנאי ראשון מצידנו היה שתהיה עיר שרובה חרדים, עם קהילות מגוונות ולא 'טשולנטי'. לאחר שמצאנו את זה בצפת, מכרנו את דירת שלושת החדרים בבית שמש, כשבמקביל קנינו כאן דירת 5 חדרים, עם עודף שיחזור לבנק למשכנתאות, והיום אין יותר מרוצים מאיתנו.

הרה"ח ר' נתן ירבלוס, יליד ים

גם אני הצפנתי לצפת, וזאת בעקבותי אחיי הגדולים. אשתי מבית שמש, וניתן לומר שהחיסרון בשבילנו במגורים בצפת, הוא המרחק מן ההורים. אבל חכם לא רואה חצי תמונה. כששמים את היתרונות מול החסרונות, הכל לפתע מקבל ממדים אחרים. ופתאום באמת מבינים, שהמרחק הוא החיסרון היחיד! ואכן, נסיעה באוטובוס להורים בבית שמש, אורכת זמן רב. אבל -

שווה נסיעה ארוכה אחת לכמה שבועות, בשביל לקבל מה שאתה מקבל פה. אני מלמד בחיידר צאנו ואשתי מורה. עם הכסף הדל שעמד לרשותנו, אם היינו מתפנקים, היינו מצטופפים עד היום ביחידה של ד' על ד' אמות בבית שמש, עם שכר דירה בשמים. שלא לדבר על רכישת דירה, דבר שהיה נשאר במסגרת החלומות, כשפה זו מציאות קיימת ועם משכנתא סבירה. ולגבי פרנסה, כמובן שהכל משמים, אבל גם מצד 'השתדלותי', ספק אם בבית שמש אשתי היתה מוצאת משרה קבועה, כי יש מאות כמוה המבקשות משרה.

נכנסתי אל חדרו של מרן שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א, ושטחתי בפניו את מצוקתי. להפתעתי הוא הורני לעבור לצפת.

המשך בעמוד הבא

כאמור, יחד איתי מתגוררים כאן האחים הגדולים שלי, וכשאני הקטן ביניהם, נישאתי ובאתי לצפת, ההורים שלי החליטו גם הם ללכת איתנו, כך שכיום המשפחה, הסבא, הסבתא, הילדים והנכדים, מתגוררים כאן יחדיו בצפת. ואוסיף, שאבי הרה"ג ר' מאיר ירבלוס שליט"א, בוגר ישיבת 'תפרח', כשהגיע לצפת והשתקע בתלמודו הוא נקרא אל הקודש, אל בד"ץ העדה החרדית, שביקשוהו לשמש כמו"ץ מטעמם בצפת, דבר שלא היה עד בואו לשם.

זוכר את הבטחותיו לאבותיהם, והנה הוא עומד להוציא אותם מסבלות מצרים, להציל אותם מעבודתם ולגאול אותם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים. ואז ייקח אותם ויהיו לו לעם, ולעולם יידעו שהם שלו כי הוציאם ממצרים, ויביא אותם אל הארץ המובטחת, ויתן להם אותה מורשה.

בפעם הראשונה היתה להם לבני ישראל הנאנקים, הזדמנות לשמוע את כל התכנית הגדולה והמפוארת שטווה להם בוראם באהבתו אותם. עד לאותו מעמד - לא הבינו איך נפלו לעבדות הזו, ומדוע הם סובלים כל כך. כעת הכל מתגלה. ללא ספק, מעמד היסטורי מכונן.

אלא שלמרבה הפליאה - הם כלל לא שמעו למשה, ולא קלטו את הבשורה העצומה הטמונה בדבריו, מטעמי קוצר רוח ועבודה קשה. הם היו שקועים כל כך בסבל שלהם, ואפופים כל כך בקושי הנתון, שלא היה להם שום מקום פנוי לחשוב על התכלית ועל האחרית של כל השיעבוד הקשה.

כי באמת לא פשוט הדבר, לעבדים שנוולו להורים עבדים, שנוולו אף הם להורים עבדים, לצאת מתמונת הגלות המעיקה והמפרכת, ולהאמין שהנה הכל עומד להשתנות, שהמצב אינו קבוע, שבעצם כל זה היה מכוון ממנהיג העולם, הדואג ומרחם, ויבוא יום ועוד יתגלה שכל הכאב הזה היה הכרחי לגמרי לטובת העתיד.

היכולת לאכזר בתוך הקושי - את העתיד, היכולת לאכזר בתוך הצרה - שזה אינו סוף פסוק, היא יכולת כבירה ויסודית, לכל מי שמבקש לשרוד את שדות הייאוש. ואין חסד גדול יותר מאשר לפקוח את עיני המיואשים: להראות להם את התמונה הגדולה.

למרות כל השפע והאושר המדומה המקיף אותנו מכל עבר, עלינו לאכזר שאנו בגלות. שעדיין חיינו

המשך בעמוד הבא

כולל נחלת נפתלי בראשות הגרש"א פייבלזון

מלאי תלאות. ואם זה נשמע מוגזם, זה רק מפני שפשוט התרגלנו. ברגע שנבין, שכל החיים הללו כאן אינם אלא פרוזדור, מעבר, והקדמה לחיים האמיתיים, אזי נוכל לעשות ביתר קלות ושמחה את המוטל עלינו. הכסף, החינוך, המילים הטובות, העזרה ועשיית החסד, שגם הם אינם אלא אמצעים למילוי תפקידנו, יהפכו לכלים לעשות בהם טוב, ולהרבות עוד ועוד חסד בעולם.

הרב אברהם לויסון, יליד י-ם

אני ירושלמי במקור. למדתי בישיבת גרודנא באר יעקב ולאחר מכן בישיבת מיר. התחנתני לפני כשנתיים. בהתחלה שקלנו אם להצטופף במרכז או להצפין. אך למעשה, הגעתי לצפת מיד לאחר השבע ברכות, בעקבות אשתי הצפתית, וזאת לתקופת ניסיון.

אני לא מתחרט לרגע על הצעד הזה. צפת היא עיר שאין בה את הלחץ של ערי המרכז. אפשר להתפתח בה ולהתעלות בנחת, ללא הכתבות של הסובבים אותך. האווירה הצפתית החיובית, לצד הקהילה המקסימה והנוף הגלילי המיוחד, משרים רוגע מיוחד.

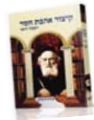
ממליץ לכולם.

תודה להרב צבי רבינסקי, חבר וועדת הדיור ואיגוד הקהילות, על עזרתו הרבה בהכנת הכתבה.

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספר אהבת חסד להח"ח הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'. טל': 03-579-3051 נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

א) כל ישראל חייבים להלוות - בין איש ובין אשה, ואפילו עני, כל אחד לפי יכולתו.

ב) אם הפריש או נדר בפיו לתת סכום מסוים לעשות מזה גמ"ח להלוואת כספים - אסור לחזור בו.

(עפ"י אהבת חסד חלק א פרק א-ב)

יהיה משתדל לעזור לכל אדם במה שיוכל ויקל משאם מעליהם, והוא מה ששנינו (אבות פ"ו): "ונושא בעול עם חברו", ואם מגיע לחברו איזה נזק בגופו והוא יכול למנוע אותו או להסירו, יטרח כדי לעשותו

(מסילת ישרים פי"ט)

על ענין הגמח"ים

אינני מבין את הפולמוס. ודאי הוא וידוע לכל, שללא הגמח"ים הציבור החרדי לא היה שורד כלל, וזהו חסד של אמת. כל מי שיש לו משפחה ברוכת ילדים יודע זאת. ובפרט בעת נישואי הילדים, שלא שייך כלל לשרוד ללא גמח"ים.

ולכן, אין תפקידו של גמ"ח להיכנס לתוככי צרכיו של כל לווה וכל משפחה, אלא אם כן ידוע שאדם זה אינו אחראי.

לצערנו, ישנם גורמים הרוצים ברעתו של הציבור שלנו, עיניהם צרה בריבוי החרדים, והם היו רוצים לצמצם את פעילות הגמח"ים שהוא צינור החמצן של הציבור החרדי, ועל ידי כן למוטט את החברה החרדית.

ישנם כותבים, שאחת מהשניים: או שחיים ברוחה ואינם מכירים בצערם של ת"ח, או שלא הגיעו ילדיהם לפרק האיש מקדש. ומי שחושב שזה רק בעיית הציבור החרדי - טועה. שכידוע, בעיית הדיור היא בכל הארץ, ואף זוגות מחוץ לציבור שלנו אינם מסוגלים לקנות דירה, מחמת ההתייקרות הקבועה של הקרקעות.

אשרינו שיש לנו את הגמ"ח המרכזי, שנותן אפשרות עצומה ובצורה אחראית, להקים בתים בישראל. אשריהם ואשרי חלקם!

בברכה י. בן אליהו

תשועה ברוב יועץ

שאלות המופנות אליכם הקוראים לשמוע דעת ועצה

לברכה ולא לקללה

בגליונות האחרונים פרסמנו במדור זה מכתבים רבים שהתקבלו במערכת, כאשר הקו המשותף של כולם, הוא הסכמה גורפת, במידה זו או אחרת, לכך שהלוואות לא תינתנה לכל דיכפין, ללא פיקוח והכוונה, ובלי בדיקה על יכולת החזר.

השבוע קיבלנו מכתב מקורא נאמן, המבקש להציג את הצד השני - הצד של הלווים, שהגמ"חים הם לעיתים צינור החמצן שלהם.